

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

Інна САВИЦЬКА
« _____ 2023 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри філософії
та міжнародної комунікації
Протокол № 10 від 18.05.2023 р.

Завідувач кафедри
Валентина КУЛЬТЕНКО

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

Гарант ОП
Лілія МАКАРЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОСТІ»**

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Факультет (ННІ) гуманітарно-педагогічний

Розробник доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, д-р. політ. наук

Гольцов А. Г.

Київ–2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни
МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОСТІ

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	15 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	90 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні організації та глобальні проблеми сучасності» полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти наукових знань щодо глобальних проблем сучасності та основних засад і напрямів діяльності міжнародних організацій щодо їх розв'язання; формуванні вмінь та навичок студентів проводити дослідження функціонування міжнародних організацій у сфері вирішення глобальних проблем.

Завдання:

- засвоєння студентами теоретико-методологічних засад дослідження міжнародних організацій, їхньої структури та функціонування;
- усвідомлення здобувачами вищої освіти сутності глобальних проблем сучасного світу;
- розуміння студентами основних напрямів діяльності міжнародних міжурядових та неурядових організацій у сфері розв'язання глобальних проблем;
- формування вмінь та навичок аналізувати глобальні проблеми, виявляти шляхи діяльності міжнародних організацій щодо їх розв'язання ;
- розвиток здатностей виявляти проблеми функціонування міжнародних організацій, пропонувати шляхи оптимізації їх діяльності у сфері вирішення глобальних проблемсучасності.

У результаті вивчення курсу студент повинен **знати:**

- особливості структури та основні засади функціонування провідних міжнародних організацій;
- сутність глобальних проблем сучасності, особливості їхнього впливу на життєдіяльність людського суспільства;
- позитивний досвід проведення міжнародниміжурядовими та неурядовими організаціями заходів щодо часткового вирішення певних проблем сучасності;
- основні проблеми, що виникають під час здійснення міжнародними організаціями заходів у сфері розв'язання глобальних проблем;
- основні напрями діяльності України в міжнародних організаціях щодо вирішення глобальних проблем людства.

вміти:

- застосовувати теоретичні знання з дисципліни для аналізу міжнародних ситуацій і процесів;
- проводити аналіз структури міжнародних організацій, виявляти проблеми їх структури та функціонування;
- виявляти особливості виникнення та розвитку глобальних проблем сучасного світу;
- аналізувати діяльність міжнародних міжурядових та неурядових організацій щодо подолання глобальних проблеми сучасності;
- оцінювати ступінь гостроти глобальних та регіональних проблем, їхній вплив на існування людства;
- характеризувати рольокремих міжнародних організацій у вирішенні певних глобальних та регіональних проблем;
- виявляти актуальні проблеми діяльності міжнародних міжурядових та неурядових організацій у сфері розв'язання глобальних проблем;
- пропонувати удосконалення функціонування міжнародних організацій у

справі вирішення глобальних проблем сучасного світу;

- проводити аналіз діяльності України в міжнародних організаціях щодо розв'язання глобальних та регіональних проблем сучасності.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

Програмні результати навчання (ПРН)

РН2. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Міжнародні організації. Глобальні екологічні та безпекові проблеми														
Тема 1. Міжнародні організації в сучасному світі	1-2	16	2	2				12						
Тема 2. ООН в глобальному світі	3-4	16	2	2				12						
Тема 3. Глобальні екологічні проблеми. Роль міжнародних організацій в їх розв'язанні	5-6	16	2	2				12						
Тема 4. Глобальні проблеми забезпечення	7-8	16	2	2				12						

миру та безпеки. Роль міжнародних організацій в їх вирішенні													
Разом за змістовим модулем 1		64	8	8			48						
Змістовий модуль 2. Глобальні соціально-економічні проблеми сучасності													
Тема 5. Глобальна продовольча проблема. Роль міжнародних організацій в її вирішенні	9-10	15	2	2			11						
Тема 6. Глобальна проблема бідності. Роль міжнародних організацій в її вирішенні	11-12	15	2	2			11						
Тема 7. Глобальна демографічна проблема. Роль міжнародних організацій в її вирішенні	13-14	14	2	2			10						
Тема 8. Глобальна проблема забезпечення здоров'я населення. Роль міжнародних організацій в її розв'язанні	15	12	1	1			10						
Разом за змістовим модулем 2		56	7	7			42						
Усього годин		120	15	15			90						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародні організації в сучасному світі	2
2	ООН в глобальному світі	2
3	Глобальні екологічні проблеми. Роль міжнародних організацій в їх розв'язанні	2
4	Глобальні проблеми забезпечення миру та безпеки. Роль міжнародних організацій в їх вирішенні	2
5	Глобальна продовольча проблема. Роль міжнародних організацій в її вирішенні	2
6	Глобальна проблема бідності. Роль міжнародних організацій в її вирішенні	2
7	Глобальна демографічна проблема. Роль міжнародних організацій в її вирішенні	2
8	Глобальна проблема забезпечення здоров'я населення. Роль міжнародних організацій в її розв'язанні	1
	Разом	15

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародні організації в сучасному світі	12
2	ООН в глобальному світі	12
3	Глобальні екологічні проблеми. Роль міжнародних організацій в їх розв'язанні	12
4	Глобальні проблеми забезпечення миру та безпеки. Роль міжнародних організацій в їх вирішенні	12
5	Глобальна продовольча проблема. Роль міжнародних організацій в її вирішенні	11
6	Глобальна проблема бідності. Роль міжнародних організацій в її вирішенні	11
7	Глобальна демографічна проблема. Роль міжнародних організацій в її вирішенні	10
8	Глобальна проблема забезпечення здоров'я населення. Роль міжнародних організацій в її розв'язанні	10
	Разом	90

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Контрольні питання:

1. Проаналізуйте різні підходи до поняття «міжнародна організація», виявіть основні компетенції міжнародних організацій
2. Визначте роль міжнародних організацій у сучасних глобальних процесах
3. Схарактеризуйте геоекономічні та геополітичні чинники розвитку міжнародних організацій
4. Проаналізуйте основні типології міжнародних організацій
5. Дайте стислу характеристику міжнародно-правових норм та принципів функціонування міжнародних організацій
6. Визначте основні причини створення ООН, дайте стислу характеристику основних етапів її розвитку
7. Виявіть роль Ради безпеки ООН (РБ ООН) у вирішенні глобальних проблем миру та безпеки
8. Проаналізуйте основні функції Генеральної Асамблеї ООН (ГА ООН) в глобальному вимірі
9. Дайте характеристику функцій Економічної і соціальної ради ООН (ЕКОСОП) у розв'язанні глобальних проблем
10. Виявіть роль Генерального секретаріату ООН у вирішенні глобальних проблем сучасності
11. Проаналізуйте «Цілі сталого розвитку» ООН, ухвалені на період 2015-2030^орр., визначте перспективи їх досягнення
12. Розкрийте сутність сучасних проблем збереження миру та безпеки у світі
13. Розкрийте сутність сучасної проблеми поширення ядерної зброї у світі
14. Виявіть основні причини воєнно-політичних конфліктів у світі протягом перших

двох десятиліть ХХІ ст.

15. Оцініть ефективність головних операцій ООН щодо підтримання миру протягом перших двох десятиліть ХХІ ст.
16. Оцініть ефективність діяльності Організації Північноатлантичного договору (НАТО) щодо розв'язання проблем миру та безпеки
17. Проаналізуйте діяльність Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) щодо розв'язання регіональних проблем
18. Проаналізуйте діяльність Організації Об'єднаних Націй з питань науки, освіти і культури (ЮНЕСКО) щодо розв'язання проблем неписьменності населення, розвитку науки, збереження пам'яток культури тощо
19. Розкрийте сутність глобальних екологічних проблем, поясніть небезпеку основних із них
20. Виявіть причини та наслідки глобальних кліматичних змін
21. Проаналізуйте діяльність міжнародних організацій та країн світу у справі боротьби з глобальними змінами клімату
22. Проаналізуйте діяльність Програми ООН з довкілля (ЮНЕП) щодо розв'язання глобальних екологічних проблем
23. Дайте характеристику діяльності Міжнародного союзу охорони природи (МСОП) щодо розв'язання проблем охорони природи та природних ресурсів
24. Розкрийте сутність глобальної проблеми відсталості численних країн, що розвиваються
25. Розкрийте сутність глобальної проблеми бідності населення в багатьох країнах світу
26. Дайте стислу характеристику Міжнародного валютного фонду (МВФ), його діяльності щодо розв'язання соціально-економічних проблем країн світу
27. Дайте стислу характеристику Групи Світового банку, її діяльності щодо розв'язання проблем бідності в країнах світу
28. Дайте стислу характеристику Світової організації торгівлі (СОТ), її діяльності щодо розв'язання соціально-економічних проблем світу
29. Проаналізуйте діяльність Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) щодо вирішення проблем економічного розвитку та захисту довкілля в країнах світу
30. Дайте характеристику Програми розвитку ООН (ПРООН), її діяльності у справі розв'язання соціально-економічних проблем країн світу
31. Виявіть основні фактори, що впливають на існування продовольчої проблеми в регіонах та країнах світу
32. Проаналізуйте діяльність Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) щодо розв'язання продовольчої проблеми в регіонах та країнах світу
33. Проаналізуйте діяльність Всесвітньої продовольчої програми ООН (ВПП) щодо розв'язання продовольчої проблеми в регіонах та країнах світу
34. Проаналізуйте співпрацю України з Продовольчою та сільськогосподарською організацією ООН (ФАО) та Всесвітньою продовольчою програмою (ВПП) ООН
35. Розкрийте сутність демографічних проблем у регіонах та країнах світу
36. Виявіть основні проблеми, пов'язані з наслідками міграцій населення у світі
37. Проаналізуйте діяльність Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) та інших міжнародних організацій щодо розв'язання демографічних проблем в регіонах та країнах світу

38. Схарактеризуйте основні проблеми, пов'язані зі станом здоров'я населення в регіонах та країнах світу
39. Проаналізуйте діяльність Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) щодо розв'язання проблем, пов'язаних зі станом здоров'я населення в регіонах та країнах світу
40. Виявіть основні проблеми, які постають перед міжнародними організаціями під час боротьби з пандеміями та діяльності щодо покращення охорони здоров'я населення

Тестові завдання:

Інфекційне захворювання, що характеризується дуже високим ураженням населення і поширюється на значних територіях Землі має назву ..... (у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)

Встановіть правильні співвідношення між типами антропогенних ландшафтів та їх прикладами (у бланку відповідей зробіть і заповніть табличку):

1) сільськогосподарський	а) житловий масив
2) промисловий	б) плантація цукрової тростини
3) селитебний	в) санаторно-курортний комплекс
4) рекреаційний	г) комбінат чорної металургії

1) –	2) –	3) –	4) –
------	------	------	------

Програму «Партнерство заради миру» було запроваджено (вказіть один варіант відповіді):

- а) з 1992 р.
- б) з 1994 р.
- в) з 1995 р.
- г) з 1996 р.

До основних видів фізичного забруднення довкілля не належить (вказіть один варіант відповіді):

- а) термічне
- б) електромагнітне
- в) бактеріологічне
- г) радіаційне
- г) акустичне

При якій з організацій у сфері сільського господарства й продовольства створено Міжнародний надзвичайний продовольчий резерв? (вказіть один варіант відповіді):

- а) Світова продовольча програма (СПП)
- б Світова продовольча рада (СПР)
- в) Продовольча й сільськогосподарська організація (ФАО)
- г) Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (МФСР)

Автором «закону народонаселення» був (вказіть один варіант відповіді):

- а) В. фон Гумбольдт

- б) Т. Мальтус
- в) Т. Гоббс
- г) Ч. Дарвін

Генеральна Асамблея ООН оголосила 24 жовтня Днем Об'єднаних Націй тому, що в 1945 р. *(вказіть один варіант відповіді)*:

- а) на той час переважна більшість країн, що підписали Статут ООН, його ратифікували
- б) у цей день зібралось перше урочисте засідання Генеральної Асамблеї ООН
- в) у цей день відбулось перше засідання РБ ООН
- г) у цей день була урочисто відкрита штаб-квартира ООН

До функцій ЮНЕП не належить *(вказіть один варіант відповіді)*:

- а) загальне керівництво діяльністю й координація програм у галузі збереження довкілля
- б) реалізація політики щодо створення нових природно-територіальних комплексів
- в) підготовка доповідей про стан навколишнього середовища у світі та в регіонах
- г) спостереження за станом навколишнього середовища (екологічний моніторинг)
- г) розробка рекомендацій щодо політики у сфері захисту довкілля

9. Методи навчання

Методи набуття нових знань, формування вмінь та навичок, їх закріплення, перевірки.

Словесні – пояснення, лекція, бесіда, дискусія, диспут, «мозковий штурм».

Практичні – навчальні вправи, практичні роботи, практичні (семінарські) заняття під керівництвом викладача, презентації, виконання тестових завдань, написання есе тощо.

У процесі навчання використовуються різні типи лекцій: тематичні, проблемні, лекції-дискусії. Наочні методи: демонстрація матеріалу за допомогою засобів мультимедіа; проведення ділових ігор. З практичних методів особливо велике значення мають науково-дослідні завдання. Крім того, важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності студентів.

Основними формами навчання є лекції, практичні (семінарські) завдання, самостійна робота студентів.

10. Форми контролю

Формами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль (перевірка знань на практичних/семінарських заняттях та самостійних домашніх завдань), проміжна та підсумкова атестації. Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Підсумкова атестація: екзамен – форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт під час практичних/семінарських занять та самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студентів здійснюється згідно з Положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 26.04.2023 р. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою (і відповідною оцінкою за системою ECTS) і переводиться в національну систему оцінок, згідно із зазначеним вище «Положенням».

Для визначення рейтингу студента із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації $R_{\text{ат}}$ (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$

Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Незараховано

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Гольцов А. Г. Методичні рекомендації з дисципліни «Міжнародні організації та глобальні проблеми сучасності» для студентів денної форми навчання / А. Г. Гольцов. – К. : НУБіП України, 2023. – 50 с.
2. Кондратьєв І. В. Глобальні проблеми сучасності: навч.-метод. посіб. / І. В. Кондратьєв. – Чернігів: НУЧК імені Т.Г.Шевченка, 2020. – 28 с.
3. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навч.-метод. посіб. / О. Ю. Кононенко. – К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. – 109 с.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства; пер. з англ. / З. Бауман. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2018. – 109 с.
2. Гелд Д. Глобальні трансформації. Політика, економіка, культура ; пер. з англ. / Д. Гелд, Е. Мак Грю, Д. Голдбрайт, Дж. Перратон. – К. : Фенікс, 2003. – 584 с.
3. Глобальні виклики сучасності: суспільно-географічний вимір : монографія / за ред. В. К. Кіптенко, Б. П. Яценка. – К. : Київський університет, 2012. – 255 с.
4. Еволюція світ-системи глобалізму (Стратегічні імперативи співрозвитку) : кол. монографія / О. Г. Білорус, О. В. Гаврилюк, О. В. Зернецька та ін. ; кер. авт. кол. і наук. ред. О. Г. Білорус. – К. : КНЕУ, 2014. – 429 с.
5. Зінченко В.В. Глобалізація і глобалістика: навч. посіб. / В.В. Зінченко. – Львів: «Новий Світ-2000», 2020. – 428 с.

6. Книш М. Глобальні проблеми людства : навч. посіб. / М. Книш, Л. Котик. – Л. : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. – 330 с.
  7. Кучик О. С. Україна в міжнародних організаціях : підручник / О. С. Кучик. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. – 411 с.
  8. Макар Ю. І. Україна в міжнародних організаціях : навч. посібник / Ю.І.Макар, Б. П. Гдичинський, В.Ю.Макар, С.Д.Попик, Н.Ю.Ротар ; за ред. Ю.І.Макара. – Чернівці : Прут, 2018. – 880 с.
  9. Міжнародні системи і глобальний розвиток : підручник / В. А. Манжола, О. А. Коппель, М. Г. Капітоненко та ін.; кер. авт. кол. О. А. Коппель; за ред. Л. В. Губерського, В. А. Манжоли. – К. : Київський університет, 2009. – 601 с.
  10. Міжнародні організації : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвінової. – К. : Центр навчальної літератури, 2019. – 344 с.
  11. Міжнародні організації : навч. посіб. / О. С. Кучик та ін. ; ред. О. С. Кучик. – К.: Знання, 2018. – 749 с.
  12. Міжнародні організації : навч. посіб. / укладачі: Т.В. Андросова, О.В. Кот, В.О. Козуб. – вид. 2-ге, перероб. та доп. – Х. : ХДУХТ, 2018. – 235 с.[Електронний ресурс]
  13. Мокій А. І. Міжнародні організації : навч. посіб. / А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. Г. Бабець. – К. : ЦУЛ, 2018. – 280 с.
  14. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. / В. В. Недбай. – Миколаїв : Швець В. Д., 2017. – 237 с.
  15. Резнікова Н. В. Глобальні екологічні проблеми в сучасному світі: екологічна детермінанта міжнародних економічних відносин / Н. В. Резнікова. – К. : Вістка, 2018. – 216 с.
  16. Ровенчак І. І. Міжнародні політичні, військові та економічні організації : навч.-метод. посіб. / І. І. Ровенчак, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. – 142 с.
  17. Румик І. І. Продовольча безпека держави: питання теорії, методології, практики: монографія / І. І. Румик. – К. : КРОК, 2020. – 420с.
  18. Стройко Т.В. Міжнародні організації: навч. посіб. / Т.В. Стройко. – К.: Кондор-Видавництво, 2018. – 250с.
  19. Суліма Є. М. Глобалістика : підручник / Є. М. Суліма, М. А. Шепелев. – К.: Вища школа, 2010. – 544 с.
  20. Філософія глобальних проблем сучасності: навч. посіб. / кол. авторів; за наук. ред. Арістової А. В.; упор. словн. Волобуєва С. В. – К. : НТУ, 2016. – 184 с.
  21. Царик Л.П. Глобальні і регіональні екологічні проблеми : навч. посіб. / Л.П.Царик, Н.О.Лісова. – Тернопіль : Наук-вид. відділ ТНПУ, 2018. – 168 с.
- Допоміжні**
22. Бебик В.М. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика: навч. посіб. / В.М. Бебик, С.О. Шергін, Л.О. Дегтерьова. – К.: Університет «Україна», 2006. – 208 с.
  23. Білорус О. Г. Глобальні стратегії Євросоюзу : монографія / О. Г. Білорус, Ю. М. Мацейко, І. І. Вітер. – К., 2009. – 528 с.
  24. Власов В. І. Глобалістика: історія, теорія: монографія / В. І. Власов; наук. ред. О. Г. Білорус і В.А. Вергунов. – Вінниця : Нілан ЛТД, 2012. – 570 с.

25. Власов В.І. Глобальна продовольча проблема: монографія / В.І.Власов. – К. : Інститут аграрної економіки, 2001. – 506с.
26. Гойчук О. І. Продовольча безпека в Україні і світі: монографія / О. І. Гойчук. – К. : Наукметодцентраграр. освіти, 2003. – 113 с.
27. Гойчук О.І. Продовольча безпека: монографія. – Житомир: Полісся, 2004. – 348с.
28. Демографічні фактори бідності : монографія / за ред. Е. М. Лібанової. – К. : ІДСД НАН України, 2009. – 184 с.
29. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження : колективна монографія / за заг. ред. Ю. Д. Бойчука. – Х. : Вид. Рожко С. Г., 2017. – 488 с.
30. Коваленко Н. В. Бідність як соціально-економічна категорія / Н. В. Коваленко. – К. : Освіта, 2010. – 235 с.
31. Лібанова Е. М. Бідність населення України: методологія, методика та практика аналізу: монографія / Е. М. Лібанова. – Умань: Сочинський М. М., 2020. – 453с.
32. Людський розвиток в Україні. Оцінка та прогноз рівня життя населення: кол. монографія / Е. М. Лібанова та ін. ; за ред. Е. М. Лібанової. – К. : ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України, 2019. – 269с.
33. Мельник Л. Г. Сучасні соціально-економічні тренди: досвід ЄС та практика України у світлі промислових революцій: монографія / Л. Г. Мельник.– Суми: Сум. деж. ун-т, 2021. – 336с.
34. Охорона здоров'я і права людини : ресурсний посіб. / за наук. ред. І. Я. Сенюти (укр. версія). – 5-те вид., доп. – Л. : Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2015. – 989 с.
35. Павлов О.І. Тенденції розвитку цивілізацій у контексті глобалізації: навч.посіб. / О.І.Павлов. – Одеса: Астропринт, 2009. – 288 с.
36. Райнерт Е. С. Як багаті країни забагатіли... і чому бідні країни лишаються бідними / Е. С. Райнерт. – К. : Темпора, 2016. – 444 с.
37. Роль ООН у сучасному світі: матеріали наукового симпозиуму, присвяченого 75-річчю від дня заснування Організації Об'єднаних Націй, м. Кам'янець-Подільський, 22 жовтня 2020 р. / редкол.: М. М. Тріпак (гол.) та ін. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. – 154 с.
38. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем : навч. посіб. / М. А. Кулініч, Н. О. Татаренко, В. Г. Ціватий, за ред. Л. Д. Чекаленко. – К. : ДАУ, 2013. – 628 с.
39. Скрипник О. М. Історія міжнародних організацій : навч. посіб. / О. М. Скрипник. – Умань: ПП Жовтий О.О., 2011 – 226 с.
40. Сталий розвиток суспільства: навч.посіб. / кер. авт.кол., наук. ред. А. П. Садовенко. – 2-ге вид. – К., 2011. – 392 с.
41. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах: монографія / В. М. Бебик, С. І. Даниленко, В. В. Копійка та ін. – К. : Вадекс, 2019. – 442 с.
42. Сучасні економічні теорії глобальних систем: навч. посіб. / Башнянин Г. І., Шевчик Б. М., Сухий О. О., Перепьолкіна О. О. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Л.: Новий Світ, 2013. – 366 с.
43. Тиндик Н.П. Трудова міграція в епоху глобалізації : інтеграція у світ чи втеча від бідності : монографія / Н.П. Тиндик. – Л. : ЛДУВС, 2009. – 600 с.
44. Філіпенко А. С. Світова економіка : підручник / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. І. Рогач та ін. – К. : Либідь, 2007. – 640 с.

45. Фоміна М.В. Проблеми сталого економічного розвитку в умовах глобалізації : монографія / М.В. Фоміна. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2010. – 359 с.
46. Чернявська Л. Н. Міжнародні неурядові організації у світовій політиці : монографія / Л. Н. Чернявська. – К. : Київський університет, 2008. – 215 с.
47. Чугаєв О. А. Глобальні виміри економічної сили країни : монографія / О. А. Чугаєв. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2017. – 495 с.
48. Юрченко Л.І. Екологія : навч.посіб. / Л.І. Юрченко.– К.: ВД «Професіонал», Центр учбової літератури, 2009. – 304с.
49. Chirico J. Global Problems, Global Solutions: Prospects for a Better World / J. Chirico. – Thousand Oaks :SAGE, 2018. – 648 p.
50. Globalization as Evolutionary Process: Modeling Global Change (Rethinking Globalizations) / G.Modelski, T.Devezas, W. Thompson(eds.). – London:Routledge, 2008. – 464 p.
51. Hurd I. International Organizations : Politics, Law, Practice / I. Hurd. – 3rded. – Cambridge : Cambridge University Press, 2017. – 310 p.
52. International Organization and Global Governance/ Т. G. Weiss, R. Wilkinson (eds.).– 2nd ed.– London :Taylor & Francis Ltd, 2018. – 778 p.
53. Pease K.-K. International Organizations / K.-K. Pease. – 5th ed. – New York : Taylor & Francis Inc, 2011. – 366 p.
54. Sernau S. Global Problems: The Search for Equity, Peace, and Sustainability / S. Sernau. – 3rded. – South Bend : Pearson, 2014. – 408 p.
55. The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations / J. Baylis, S. Smith, P. Owens (eds.). – 7th ed.– Oxford : OxfordUniversity Press, 2017. – 610 p.

Електронні інформаційні ресурси

1. Міністерство закордонних справ України. URL :<https://mfa.gov.ua>
2. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL :
<http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL :
<https://www.kmu.gov.ua>
4. Статут Організації Об'єднаних Націй. URL :
http://www.un.org.ua/images/documents/3718/UN%20Charter_Ukrainian.pdf
5. Eurostat. URL : <https://ec.europa.eu/eurostat>
6. European Union (EU). URL : https://europa.eu/european-union/index_en
7. Food and Agriculture Organization (FAO). URL :
<https://www.fao.org/home/home/en>
8. Institute for the Study of War (ISW). URL :<https://www.understandingwar.org/>
9. International Monetary Fund (IMF). URL : <https://www.imf.org/en/Home>
10. International Union for Conservation of Nature (IUCN). URL :
<https://www.iucn.org/>
11. North Atlantic Treaty Organization (NATO). URL : <https://www.nato.int/>
12. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). URL :
<https://www.oecd.org>
13. United Nations (UN). URL :<https://www.un.org/en/>
14. United Nations Conference on Trade and Development(UNCTAD). URL :
<https://unctad.org/>

15. United Nations Development Programme (UNDP). URL : <https://www.undp.org/>
16. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). URL : <https://en.unesco.org/>
17. United Nations Environment Programme (UNEP). URL : <https://www.unep.org/>
18. United Nations International Children's Emergency Fund (UNICEF). URL : <https://www.unaids.org/en/aboutunaids/unaidscosponsors/unicef>
19. World Bank Group. URL : <https://www.worldbank.org/en/home>
20. World Health Organization (WHO). URL : <https://www.who.int/home>
21. Methodology The World's Healthiest Countries. URL : http://images.businessweek.com/bloomberg/pdfs/WORLDS_HEALTHIEST_COUNTRIES.pdf